

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI

www.ms.gov.pl

Projekt finansowany z budżetu państwa
realizowany przez Powiat Chodzieski

HONESTE VIVERE
FUNDACJA

PORADNIK

EMERYTURA, RENTA – ZASADY PRZYZNAWANIA

FUNDACJA
HONESTE VIVERE

ul. Amałowicza – Tatar 7,
04-474 Warszawa

www.honestevivere.org

[/fundacjahonestevivere](https://www.facebook.com/fundacjahonestevivere)

+48 22 379 75 40

fax: +48 22 349 26 20

kontakt@honestevivere.org

Jakie trzeba spełnić warunki:

Aby uzyskać emeryturę, musisz udokumentować wymagany **staż ubezpieczeniowy**, który wynosi:

- 20 lat dla kobiety,
- 25 lat dla mężczyzny.

Na staż ubezpieczeniowy składają się:

- **okresy składkowe**, czyli okresy Twojej aktywności zawodowej (np. pracy na podstawie umowy o pracę) oraz
- **okresy nieskładkowe**, czyli okresy, za które nie były opłacane składki na ubezpieczenia społeczne, ale z uwagi na ich specyfikę są uwzględniane w stażu ubezpieczeniowym (np. pobieranie zasiłku opiekuńczego albo chorobowego, czy też nauka w szkole wyższej).

Ważne! ustalając Twój staż ubezpieczeniowy okresy nieskładkowe ograniczamy do 1/3 udowodnionych okresów składkowych.

Jeśli Twoje okresy składkowe i nieskładkowe są niewystarczające do przyznania emerytury, ustalając Twój staż ubezpieczeniowy możemy uwzględnić również tzw. okresy uzupełniające, czyli takie, którymi uzupełnimy brakujący okres pomiędzy Twoim stażem ubezpieczeniowym a stażem uprawniającym do emerytury. Są to np. okres pracy w gospodarstwie rolnym lub prowadzenia tego gospodarstwa albo okres pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, do której prawo ustało w związku z odzyskaniem zdolności do pracy.

Okresy uzupełniające przyjmujemy wyłącznie w wymiarze niezbędnym do przyznania Ci emerytury. W przypadku okresów ubezpieczenia rolnego – uwzględnimy je pod warunkiem, że nie przysługuje Ci za nie emerytura lub renta rolna.

Ważne! Emerytura ta jest objęta gwarancją najniższej emerytury. Oznacza to, że w sytuacji, gdy obliczona przez nas wysokość Twojej emerytury okaże się niższa niż wysokość najniższej emerytury, to podniesiemy jej wysokość do wysokości najniższej emerytury.

Ważne! Ustalając Twój staż ubezpieczeniowy nie weźmiemy pod uwagę:

- okresów, w których byłeś na urlopie bezpłatnym,
- okresów, w których prowadziłeś własną działalność gospodarczą, ale nie opłaciłeś składek na własne ubezpieczenie społeczne (tj. za okres do 31 grudnia 1998 r.) lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe (tj. za okres od 1 stycznia 1999 r.),
- okresów, w których współpracowałeś przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej, za które nie opłacono składek na ubezpieczenie społeczne (tj. za okres do 31 grudnia 1998 r.) lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe (tj. za okres od 1 stycznia 1999 r.),
- okresów służby wymienionych w ustawie emerytalnej, za które ustalono Ci prawo do emerytury na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym służb mundurowych np. służby w policji, Urzędzie Ochrony Państwa, służbie więziennej, w Państwowej Straży Pożarnej, okresów czynnej służby wojskowej.

Co jeśli Twój staż ubezpieczeniowy jest krótszy? - Przyznamy Ci emeryturę również wtedy, jeśli udowodnisz krótszy staż ubezpieczeniowy, ale musi to być minimum:

- 15 lat dla kobiety,
- 20 lat dla mężczyzny.

Emerytura ta nie jest objęta gwarancją najniższej emerytury. Oznacza to, że w sytuacji, gdy obliczona przez nas wysokość Twojej emerytury okaże się niższa niż wysokość najniższej emerytury, nie będziemy mogli jej podnieść do wysokości najniższej.

Jakie dokumenty należy złożyć:

- Wniosek o emeryturę - dostępny jest w placówkach ZUS lub na stronie internetowej;
- Dokumentacja zatrudnienia - świadectwa pracy, umowy o pracę, które potwierdzają okresy ubezpieczenia;
- Dokumenty potwierdzające okresy nieskładkowe - takie jak zaświadczenia o przebytych urlopie macierzyńskim, wychowawczym, wojskowej służbie zawodowej czy dokumenty dotyczące pobierania zasiłku chorobowego;
- Informacja o dochodach - wykazująca wysokość wynagrodzeń, niezbędna do ustalenia podstawy wymiaru emerytury;

- Zaświadczenie o ukończeniu studiów wyższych - jeśli ma to zastosowanie, ponieważ może to zwiększyć naliczony staż pracy;
- Dokumenty specjalne - dla osób ubiegających się o emeryturę wcześniejszą z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze.

Jakie warunki musisz spełnić, aby uzyskać rentę:

Będziesz mieć prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, jeśli spełnisz łącznie następujące warunki:

jestes niezdolny do pracy;

masz wymagany – odpowiedni do wieku – staż ubezpieczenia (**okres składkowy i nieskładkowy**):

1 rok – jeżeli stałeś się niezdolny do pracy zanim ukończyłeś 20 lat,

2 lata – jeżeli stałeś się niezdolny do pracy między 20 a 22 rokiem życia,

3 lata – jeżeli stałeś się niezdolny do pracy między 22 a 25 rokiem życia,

4 lata – jeżeli stałeś się niezdolny do pracy między 25 a 30 rokiem życia,

5 lat – jeżeli stałeś się niezdolny do pracy po ukończeniu 30 lat, przy czym okres ten musi przypadać w ciągu ostatnich 10 lat:

przed dniem, w którym zgłosiłeś wniosek o rentę, lub

przed dniem, w którym powstała Twoja niezdolność do pracy;

Twoja niezdolność do pracy powstała w czasie okresów składkowych lub nieskładkowych wskazanych w ustawie emerytalnej, albo w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów. Ten wymóg nie obowiązuje, jeśli spełnisz łącznie następujące warunki:

jestes całkowicie niezdolny do pracy oraz masz co najmniej:

20-letni staż ubezpieczeniowy – jeśli jesteś kobietą,

25-letni staż ubezpieczeniowy – jeśli jesteś mężczyzną.

Ważne! Jeśli stałeś się niezdolny do pracy po ukończeniu 30 lat, nie musisz posiadać 5 lat w 10 latach przed zgłoszeniem wniosku lub powstaniem niezdolności do pracy, jeśli jesteś całkowicie niezdolny do pracy oraz udowodniłeś:

25 lat składkowych – kobieta,

30 lat składkowych – mężczyzna.

**Ważne! Nie masz wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego?
Uznamy, że spełniłeś warunek posiadania wymaganego stażu ubezpieczeniowego, jeśli:**

- zostałeś zgłoszony do ubezpieczenia, zanim ukończyłeś 18 lat, lub
- w ciągu 6 miesięcy po ukończeniu nauki w szkole (ponadpodstawowej, ponadgimnazjalnej lub w szkole wyższej) podjąłeś pracę (zostałeś objęty ubezpieczeniem) i do dnia, kiedy stałeś się niezdolny do pracy, miałeś – bez przerwy lub z przerwami nieprzekraczającymi 6 miesięcy – okresy składkowe i nieskładkowe.

Jakie dokumenty należy złożyć:

- Wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy - dostępny jest w placówkach ZUS lub na stronie internetowej;
- Dokumenty potwierdzające przebyte okresy pracy i wysokość wynagrodzeń;
- Zaświadczenie o stanie zdrowia **OL-9** wystawione przez lekarza prowadzącego leczenie oraz inne dokumenty potwierdzające stan zdrowia.